

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista. Sähkö- ja maakaasuverkkomaksuja on tarpeen korottaa vastaamaan Energiaviraston kasvavaa työmäärää sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnassa.

Esitys liittyy vuoden 2022 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT	3
1 Asian valmistelu	3
2 Nykytila ja keskeiset ehdotukset.....	3
3 Pääasialliset vaikutukset	4
4 Voimaantulo	4
5 Suhde talousarvioesitykseen	4
LAKIEHDOTUS	5
Laki sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta.....	5
LIITE	6
RINNAKKAISTEKSTI.....	6
Laki sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta.....	6

PERUSTELUT

1 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä virkatyönä. Esityksestä on pyydetty lausunnot valtiovarainministeriöltä, Energiavirastolta, Energiateollisuus ry:ltä, Suomen Kaasuyhdistys ry:ltä, Fingrid Oyj:ltä, Gasgrid Finland Oy:ltä ja Paikallisvoima ry:ltä.

2 Nykytila ja keskeiset ehdotukset

Energiaviraston toiminta rahoitetaan pääosin valvonnan piiriin kuuluvilta perittävillä lupamaksuilla sekä sähkö- ja maakaasuverkkomaksuilla, joita kerätään valtiolle sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain (950/2012) mukaisesti. Maksuja on korotettu viimeksi vuonna 2017. Sähkön jakeluverkon haltijan ja suurjännitteisen jakeluverkon haltijan sähköverkkomaksu on nykyisin 1,3 promillea verkkotoiminnan edellisen päättäneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 6 000 euroa. Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan sähköverkkomaksu on 600 000 euroa. Maakaasunjakeluverkon haltijan maakaasuverkkomaksu on 1,3 promillea verkkotoiminnan edellisen päättäneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 6 000 euroa. Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan maakaasuverkkomaksu on 170 000 euroa. Energiavirasto on kerännyt sähkö- ja maakaasuverkkomaksuja vuonna 2016 2,73 miljoonaa euroa, vuonna 2017 3,53 miljoonaa euroa, vuonna 2018 3,75 miljoonaa euroa, vuonna 2019 3,86 miljoonaa euroa ja vuonna 2020 3,91 miljoonaa euroa.

Sähkö- ja maakaasuverkonhaltijoiden sääntelyn lisääntymisen johdosta valvonta vie Energiavirastolta enemmän resursseja, kuin mitä verkonhaltijoilta kerättävällä sähkö- ja maakaasuverkkomaksuilla saadaan valtiolle kerättyä tuloja. Sääntely ja sitä myöten myös valvonta lisääntyy ja vaatii lisäresursseja entisestään lähivuosina.

Euroopan unionin puhtaan energian pakettiin kuuluvan sähkömarkkinadirektiivin (EU) 2019/944 toimeenpanon aiheuttama lisätyö verkkovalvonnassa on arviolta 2,7 henkilötyövuotta. Sähkömarkkinadirektiivin täytäntöönpanoa koskeva hallituksen esitys on valmisteilla ja annetaan eduskunnalle syysistuntokaudella 2021. Sähkömarkkinadirektiivin täytäntöönpanoon sisältyy myös sähköverkon kehittämissuunnitelmien valvonta, johon liittyvät muutokset on pantu täytäntöön lailla sähkömarkkinalain muuttamisesta (730/2021). Lain perusteluissa on todettu, että ehdotuksen nykyistä laajempien sähköverkonhaltijoiden kehittämissuunnitelmien ja kustannustehokkuuden tarkemmasta valvonnasta arvioidaan lisäävän Energiaviraston henkilöstön tarvetta noin neljä henkilötyövuotta. Yksi henkilötyövuosi olisi mahdollista toteuttaa määraaikaisena siten, että työsuhde päättyisi, kun ensimmäiset uuden lain mukaiset kehittämissuunnitelmat on kerätty ja tarkistettu. Kokonaisuudessaan ehdotukset lisääisivät Energiaviraston henkilöstön tarvetta ensivaiheessa neljällä henkilötyövuodella, mikä vastaisi noin 320 000 euron vuotuista lisämäärärahatarvetta. Ensimmäisten kehittämissuunnitelmien tarkastamisen jälkeen tarve vähenisi kolmeen henkilötyövuoteen, mikä vastaisi noin 240 000 euron vuotuista lisämäärärahatarvetta.

Valvonnan lisääminen aiheuttaa myös kirjaamotehtävien lisääntymistä. Tietoturvan ja -suojan parantamiseen verkkovalvonnassa liittyvät tehtävät lisäävät henkilöstön tarvetta 1,5 henkilötyövuotta. Maakaasumarkkinoiden lisätehtävät, jotka kohdistuvat erityisesti verkkotoiminnan valvontaan, aiheuttavat yhden henkilötyövuoden lisätarpeen.

Lisäksi Energiaviraston on rahoitettava vuodesta 2022 alkaen Liikenne- ja viestintäviraston ylläpitämää sijaintietopalvelutoimintaa sähköverkonhaltijoiden osuuden osalta, mikä on kolmasosa toiminnan kokonaiskustannuksista. Vuonna 2022 maksu on 100 000 euroa ja sen jälkeisiltä vuosilta vuodesta 2023 alkaen 400 000 euroa vuodessa.

Sähkö- ja maakaasuverkkomaksuja on korotettava lisämenoja vastaavasti, jotta ne edelleen kattavat verkkovalvonnan kustannukset.

3 Pääasialliset vaikutukset

Ehdotuksen toteuttaminen nostaisi sähkön ja maakaasun jakeluverkon haltijoiden ja järjestelmävastuuseen määrättyjen sähkön kantaverkonhaltijan ja maakaasuverkonhaltijan kustannuksia jonkin verran. Sähkön ja maakaasun jakeluverkkotoiminnan korotukset voivat nostaa jakeluhintoja joitakin promilleja. Korotuksen ei arvioida vaikuttavan Fingrid Oyj:n perimiin kanta-verkkomaksuihin eikä Gasgrid Finland Oy:n perimiin siirtomaksuihin.

Lakiehdotuksen toteuttaminen lisäisi veron tuottoa 822 000 euroa.

4 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022.

5 Suhde talousarvioesitykseen

Esitys liittyy vuoden 2022 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä. Talousarvioesityksessä momentille 11.19.10 *Sähkö- ja maakaasuverkkomaksut ja Perämeren tuulivoima-alueella perittävä tuulivoimamaksu* arvioidaan kertyvän tuloja 4 963 000 euroa, josta verkkomaksujen osuus on 4 823 000 euroa. Verkkomaksuilla rahoitettavat menot on otettu huomioon momentilla 32.60.01 *Energiaviraston toimintamenot*.

Ponsi

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain (950/2012) 5 ja 6 §, sellaisina kuin ne ovat laissa 1079/2016, seuraavasti:

5 §

Sähköverkkomaksu

Jakeluverkon haltijan ja suurjännitteisen jakeluverkon haltijan sähköverkkomaksu on 1,6 promillea verkkotoiminnan edellisen päättäneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 6 000 euroa.

Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan sähköverkkomaksu on 750 000 euroa. Järjestelmävastaavalta kantaverkonhaltijalta ei peritä 1 momentissa tarkoitettua sähköverkkomaksua.

6 §

Maakaasuverkkomaksu

Maakaasunjakeluverkon haltijan maakaasuverkkomaksu on 1,6 promillea verkkotoiminnan edellisen päättäneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 6 000 euroa.

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan maakaasuverkkomaksu on 300 000 euroa. Järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta ei peritä 1 momentissa tarkoitettua maakaasuverkkomaksua.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2022.

Helsingissä 27.9.2021

Pääministeri

Sanna Marin

Elinkeinoministeri Mika Lintilä

Laki

sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain 5 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähkö- ja maakaasuverkkomaksuista annetun lain (950/2012) 5 ja 6 §, sellaisina
kuin ne ovat laissa 1079/2016, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 §

5 §

Sähköverkkomaksu

Sähköverkkomaksu

Jakeluverkon haltijan ja suurjännitteisen alueverkon haltijan sähköverkkomaksu on 1,3 promillea verkkotoiminnan edellisen päättyneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 6 000 euroa.

Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan sähköverkkomaksu on 600 000 euroa. Järjestelmävastaavalta kantaverkonhaltijalta ei peritä 1 momentissa tarkoitettua sähköverkkomaksua.

Jakeluverkon haltijan ja suurjännitteisen jakeluverkon haltijan sähköverkkomaksu on 1,6 promillea verkkotoiminnan edellisen päättyneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 6 000 euroa.

Järjestelmävastaavan kantaverkonhaltijan sähköverkkomaksu on 750 000 euroa. Järjestelmävastaavalta kantaverkonhaltijalta ei peritä 1 momentissa tarkoitettua sähköverkkomaksua.

6 §

6 §

Maakaasuverkkomaksu

Maakaasuverkkomaksu

Maakaasunjakeluverkon haltijan maakaasuverkkomaksu on 1,3 promillea verkkotoiminnan edellisen päättyneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 6 000 euroa.

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan maakaasuverkkomaksu on 170 000 euroa. Järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta ei peritä 1 momentissa tarkoitettua maakaasuverkkomaksua.

Maakaasunjakeluverkon haltijan maakaasuverkkomaksu on 1,6 promillea verkkotoiminnan edellisen päättyneen tilikauden myyntituotoista, kuitenkin vähintään 6 000 euroa.

Järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan maakaasuverkkomaksu on 300 000 euroa. Järjestelmävastaavalta siirtoverkonhaltijalta ei peritä 1 momentissa tarkoitettua maakaasuverkkomaksua.

*Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2022.*
